

هفته وارہ رسالہ

د امیر اہلسنت تقریباً 20 کالہ مخکنینے بیان

د زیات عمر موندلو نسخہ

شیخ فریختہ اعظم اعلیٰ سندھ، عالی دعوت اسلامی، حضرت علامہ مولانا ابو ہلال

محمد الیاس عطار قادری رضوی

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى خَاتِمِ النَّبِيِّنَّ ط
 اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

د ډیر عمر موندلو نسخہ (1)

د عطار دُعا: اے کریم ربه! خوڪ چي دا رساله ”د ډیر عمر موندلو نسخہ“ ولولي يا واوري هغه ته د ايمان او عافيت والا او د نيكو نه ڊڪ ژوند ورعطا ڪرڻي او هغه سره د مور او پلار او خاندانه بے حسابه او بجنبي۔
 امين بِجَاهِ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ۔

د دُرود شريف فضيلت

د الله پاک د اخري نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمان مبارڪ دے: پة ما باندي پة
 ڪثرت سره دُرود پاک لولي بے شڪه ستاسو پة ما باندي دُرود پاک لوستل
 ستاسو د گناھونو د پاره مغفرت (بجنبنه) ده- (جامع صغير، ص 87، حديث: 1406)
 دُڪھون نے تم کوجو گھیرا ہے توڏرود پڙھو جو حاضري کي تمنا ہے توڏرود پڙھو

صَلُّوْا عَلٰى الْحَبِيْبِ ❀❀❀ صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ

... پة 19 ربيع الاول كال 1426 هجري، 28 اپريل كال 2005 پة عالمي مدني مركز فيضان مدينه
 ڪراچي ڪنبي شوے د امير اهل سنت دامت برکاتھم العالیہ بيان

د ډير عمر موندلو نُسَخه

د حضرت سَيِّدنا داؤد عَلَيْهِ السَّلَام پۀ خدمت كښې يو ښكلې د واده ځلمې د زيارت د پاره حاضر شو، ملك المَوْت عَلَيْهِ السَّلَام كوم چې هلته موجود وو پوښتنه او كړه: دا ځلمې څوك دے؟ وه يې فرمائيل: د دۀ هم نن واده شوه دے، زما سره ډير محبت كوي د دې وجي نه زما سره د ملاقات كولو نه بغير د خپلې ناوې خوا له تلل يې مناسب وه نۀ گڼل لهدا د ملاقات د پاره راغلي دے، ملك المَوْت عَلَيْهِ السَّلَام ووئيل: اے داؤده! د دې واده د ځلمي عمر صرف 6 ورځې پاتې دے! پۀ دې اوريدو حضرت سَيِّدنا داؤد عَلَيْهِ السَّلَام غمژن شو، د دې واقعي 7 مياشتې تيرې شوې خو هغه ځلمې وفات نۀ شو، هغه وخت ملك المَوْت عَلَيْهِ السَّلَام راغلو نو حضرت سَيِّدنا داؤد عَلَيْهِ السَّلَام وفرمائيل: اے ملك المَوْت! هغه ځلمې اوسه پورې ژوند دے دے! ملك المَوْت عَلَيْهِ السَّلَام پۀ جواب كښې ووئيل: ما چې كله 6 ورځې پس د هغه رُوح قبض كول غوښتل نو الله پاك ارشاد وفرمائيلو: اے ملك المَوْت! زما بنده پريږده ځكه چې كله دے د (حضرت) داؤد (عَلَيْهِ السَّلَام) د خوا نه بهر راوتلو او ده يو بے وسه فقير وليدو نو هغه له يې خپل زكوۀ وركړو، هغه محتاجه خوشحاله شو او دۀ ته يې د خير سره د ډير عمر او پۀ جَنَّت كښې د (حضرت) داؤد (عَلَيْهِ السَّلَام) د گاوڼدي جوړيدو دُعا او كړه، ما قبوله كړه او د هغه ځلمي د پاره مې هغه شپږ ورځې 60 كاله وليكلې او نور 10 كاله مې زيات كړل او د هغه د پاره مې پۀ جَنَّت كښې د (حضرت) داؤد (عَلَيْهِ السَّلَام)

گاؤنډ هم وليکلو، لھذا تہ د (70 کالو) مودې پوره کيدو نه مخکښې د دہ رُوح مہ قبض کوه۔ (قرۃ العيون مع الروض الفائق، ص 398) د الله رَبُّ العَزَّت دې پۀ هغوئي باندي رَحْمَت وي او د هغوئي پۀ وسيله دې زمونږه بے حسابہ بخښنه وشي۔
 امين بِجَاهِ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ۔

اے د خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانوا! د دې رحمت نه د ډکې واقعي نه مونږ ته بے شميره مدني گلونه ميلاؤ شول * د بزرگانو زيارت ډيره د سعادت خبره ده * مخکښيني خلق به د بزرگانو د زيارت د پاره تلل لکه څنگه چې هغه د واده ځلمے د حضرت داؤد عَلَيْهِ السَّلَام دربار ته حاضر شو * د صدقې او خيرات سره عمر زياتيري * چا له چې خيرات ورکړے شي که هغه د زرۀ نه دُعا اوکړي نو د هغه دُعا قبليري * د نورو د ځلې نه وتلې دُعا زمونږ پۀ حق کښې قبليري، پۀ دې باره کښې د اعلى حضرت، امام اهلِسُنَّت امام احمد رضا خان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د والد صاحب پۀ کتاب ” أَحْسَنُ الوِعَاءِ لِأَدَابِ الدُّعَا “ کښې دي: پۀ هغه ژبه باندي دُعا کوه پۀ کومه باندي چې تا گناه نۀ وي کړې يعنې پۀ بل چا باندي دُعا کوه نو قبليري به۔ (فضائل دعا، ص 111 ملخصاً) * دا هم معلومه شوه چې څوک پۀ غَيَّبَت (يعنې پۀ تنهائي) کښې دُعا کوي هغه دُعا قبليري لکه څنگه چې پۀ ” أَحْسَنُ الوِعَاءِ لِأَدَابِ الدُّعَا “ کښې دي: بَلْ كِه چرې پتہ (يعنې پشي شا) دُعا اوکړي نو هغه هم قبليري۔

(فضائل دعا، ص 220 ملقطاً)

دلته په نورو باندې د دُعا کولو انداز خه داسې دے چې د خو پورې نوم وانخستے شي او د ټولو په مخکښې دُعا اونکرے شي نو د دُعا خواست کونکے مطمئن کيږي نه بلکې بعضې وخت خفه هم شي لکه څنگه چې يو ځل يو اسلامي ورور د نوم اخستو سره د دُعا نه کولو په وجه زما (يعنې د امير اهل سنت) نه دومره خفه شو چې د دعوتِ اسلامي د سُنّتو ډک ډيني ماحول يې پريښودو- داسې وشول چې هغوئي د خپلې ناروغه لور د پاره د دُعا کولو په غرض ماله چيټي راکړه خو ما د هغې ماشومې د صحت د پاره د ټولو په مخکښې دُعا اونکره، کله چې زه د هغه اسلامي ورور د پخلا کولو د پاره د هغوئي کور ته لاړم نو هغوئي وويل: زما لور ډيره بيماره وه او ما تاسو ته د دُعا د پاره چيټي درکړې وه خو تاسو دُعا اونکره نو زما زړه مات شو، ما د هغوئي نه پوښتنه اوکره: آيا په سپيکر باندې د ټولو په مخکښې نوم اخستل او دُعا کول ضروري دي؟ آيا داسې نه شو کيدے شي ما چيټي لوستلې وي او ستاسو د لور د پاره مې پته دُعا کړې وي لکه څنگه چې زما عادت دے چې څوک ما ته د دُعا د پاره چيټي راکړي يا راته زباني وواي نو زه په پته دُعا کووم ځکه چې د مسلمان د پاره د هغه په غير موجودگي کښې کومه دُعا اوکرے شي نو هغه زر قبليري، لهدا که تاسو چرته چاله د دُعا کولو د پاره چيټي ورکړي يا ورته په زباني توگه د دُعا د پاره وواي او هغوئي ستاسو په مخکښې دُعا اونکرې نو د هغه په باره کښې داسې سوچونه مه کوئ چې هغه به بالکل دُعا نه وي کړي-

ياد ساتئ! که چرې تاسو چا ته د دُعا کولو د پاره چيټي ورکړه او هغه دُعا اونکړه نو هغه نه گنهگار يري ځکه چې چا له پۀ چيټي ورکولو پۀ هغه باندي دُعا کول نه واجب کيږي البته که هغه دُعا اوکړي نو د هغه به احسان وي- پۀ دې باندي داسې ځان پوهه کړئ چې چا ما ته د دُعا د پاره ووئيل نو اوس که زۀ د هغه د پاره قصداً عمداً يا پۀ هيره دُعا اونکړم نو پۀ شرعي توگه به زۀ گنهگار نه يم البته که دُعا اوکړم نو زما د پاره به پۀ اخرت کسبې فائده وي چې دُعا هم يو عبادت بلکې د عبادت مغز دے لکه څنگه چې پۀ حديثِ پاک کسبې دي: ” اَلدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ يَعْنِي دُعا د عبادت مغز دے-“ (ترمذي، 243/5، حديث: 3382)

اے د خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانو! که څوک درته د دُعا د پاره ووائئ نو دُعا کوئ- بعضي و اسلامي وروڼو ته چې د دُعا د پاره ووئيلے شي نو جواب ميلاؤيږي: مونږ د دې قابل چرته يو چې دُعا اوکړو ځکه چې مونږ خو گنهگاران يو، حالانکې پۀ يو روايت کسبې دي: پۀ هغه ځله باندي دُعا اوکړه پۀ کومې چې تا گناه نه وي کړې- (يعنې بل څوک دې ستاسو د پاره دُعا اوکړي) (مثنوي مولوي معنوي، دفتر سوم، 35/3) (فضائل دعا، ص 111) وگورئ چې انسان پۀ خپله ځله باندي **مَعَاذَ اللَّهِ!** غيبت، چغلي، دروغ، کنځلې، زړۀ ازارې وغيره ډير گناهونه کوي خو د بل چا ځله د هغه پۀ حق کسبې پاکه وي ځکه چې هغه د بل چا پۀ ځله باندي گناه نه وي کړې لهذا چې کله پۀ هغه پاکه ځله د هغه پۀ حق کسبې دُعا اوکړے شي نو زړ قبليږي-

کوم خلق چې وائي چې مونږ د دې چرته قابل يو چې د نورو د پاره دُعا اوکړو ځکه چې مونږ گنهکاران يو د داسې خلقو د پاره عرض دے چې د ملاقات کولو پۀ وخت مونږ يو بل ته سلام کوو او سلام هم يوه دُعا ده- داسې پۀ نمونځ کښې د سلام گرځولو پۀ وخت ” اَلْسَّلَامُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ يَعْنِيْ پۀ تا باندې دې سلامتيا او د الله رحمت وي-“ وئيلے کيږي کومه چې دُعا ده- مُسْتَحَب دا دي چې نمونځ کوونکے چې کله بني اړخ ته سلام وگرځوي نو د بني اړخ نمونځ کوونکو او فرښتو او کله چې گځ اړخ ته سلام وگرځوي نو د گځ اړخ نمونځ کوونکو او فرښتو ته د سلام کولو نيت اوکړي- غور اوکړئ! کله چې مونږ د سلام گرځولو پۀ وخت فرښتو ته د سلام کولو نيت اوکړو او د هغوئې د پاره د سلامتيا دُعا اوکړو حالانکې فرښتے معصومه دي نو بيا مونږ د عامو مسلمانانو د پاره دُعا ولې نشو کولے؟

د الله پاک پۀ لار کښې د مال ورکولو سره عمر زياتيږي

خوږو او محترموا اسلامي ورونو! تاسو د بيان پۀ شروع کښې واوريدل چې د حضرت داؤد عَلَيْهِ السَّلَام د زيارت د پاره راغلي د واده ځلمي چې کله پۀ واپسې کښې يو فقير له خپل زکوٰة ورکړو او د هغه زړۀ يې خوشحاله کړو نو هغه ورته پۀ خير سره د ډير عمر او پۀ جَنَّت کښې د حضرت داؤد عَلَيْهِ السَّلَام د کاؤنډي جوړيدو دُعا اوکړه- الله پاک د فقير دُعا قبوله کړه او داسې چې د

واده د ځلمي عمر بالکل ختمیدونکې وو او د هغه د خوشحالیو صرف شپږ ورځې پاتې وې د هغه عمر 70 کاله زیات کړې شو او نور دا چې په اخرت کښې د حضرت داؤد عَلَيْهِ السَّلَام ګاؤنډ هم ورعطا کړې شو.

د دې نه معلومه شوه چې د الله پاک په لار کښې د مال ورکولو سره عمر زیاتېږي، که د یو غریب زړه خوشحاله کړې شي او هغه دُعا اوکړي نو د هغه دُعا قبلېږي. دا هم معلومه شوه چې که په ادب سره د چا بزرګ زیات اوکړې شي نو هغوئي خوشحالیږي لکه څنګه چې سَيِّدُنَا داؤد عَلَيْهِ السَّلَام د هغه واده د ځلمي نه خوشحاله شوی وو ځکه خو د هغه د شپږو ورځو په ژوند پاتې کیدو باندې غمژن شوی وو. دا هم معلومه شوه چې د بنو خلقو سره محبت، د هغوئي سره نسبت او د هغوئي صحبت ضرور رنگ راوړي او د دُنیا او د اخرت فیضونه او برکتونه ورکوي، لکه څنګه چې د حضرت داؤد عَلَيْهِ السَّلَام سره د محبت کونکي د واده د ځلمي د هغوئي برکت نصیب شو. په قرآن پاک کښې هم د بنو خلقو د صحبت اختیارولو حکم راکړې شوی دے، په 11 سپاره، د سورة توبه په آیت نمبر 119 کښې ارشاد دے:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ۝﴾ [مفهوم] ترجمه کنز العرفان: اے ایمان والو! د الله نه ویرېږئ او د رښتینو سره شیء.

ظاهره ده چې دلته د رښتینو نه مُراد اهلُ الله یعنی نیکان خلق دي کوم چې د الله پاک په دربار کښې مقبول دي. په حدیث پاک کښې دي:

”الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ“ يعنې انسان چې د چا سره محبت کوي (د قیامت په ورځ به) د هغه سره وي- (بخاری، 147/4، حدیث: 6169)

د بنو خلقو بڼه تحریک

اے د خوږ نبي **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** عاشقانوا! دعوتِ اسلامي د بنو خلقو يو بڼه تنظيم دے او څوک چې دې بڼه تنظيم ته راشي، **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ!** پخپله هم بڼه جوړېږي او نور هم بڼه جوړوي- افسوس چې څوک د دې ديني تنظيم ته د راتللو نه پس واپس لاړ شي بعضې وخت هغه د نیکو نه محرومه کېږي، مثلاً په نمونځونو کېنې سستی شروع کړي، په سُنَّتو باندې د عمل کولو په معامله کېنې هم د سستی ښکار کېږي، د هغه د سر نه عمامه شريف کوزه شي او **مَعَاذَ اللّٰهِ!** د مخ نه يې ږيره هم ورکه شي-

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ! دعوتِ اسلامي د خوږ آقا و مولا، مکي مَدَنِي مصطفے **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** سره د محبت درس ورکوي او د هغوئ د کرم جولى ته راوستل کوي- ياد ساتئ چې که د دعوتِ اسلامي د هرې سطح ذمه دار نه تاسو خفه شئ خو دا بڼه تحریک په يو حالت کېنې هم مه پرېږدئ، بس خپل دا ذهن جوړ کړئ چې ”دعوتِ اسلامي زما تنظيم دے د دُنیا يو طاقت هم په ما دا ښکله تنظيم نشي پرېښودے-“

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ! دعوتِ اسلامي پۀ ټوله دُنيا كښې د حق خلقو د ټولو نه لوئې تنظيم دے، تاسو پۀ حقيقي معنو كښې د دعوتِ اسلامي والا اوسئ او د دې د طريقي مطابق د دين خدمت كوي، كه ستاسو سره د دعوتِ اسلامي د ديني كارونو څۀ ذمه داري نه وي يا تاسو له بيان كول نه درځي يا تاسو عمامه شريف نه پۀ سر كوي يا زلفې نشي پريښودے نو هيڅ خبره نه ده، بس تاسو پۀ خپل كور كښې د فيضانِ سُنَّت نه درس وركول شروع كړئ **اِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيم!** د دې بركتونه به تاسو پخپله وويني- د ترغيب پۀ توگه پۀ دې لړ كښې يو مدني سپرله وړاندې كوو،

د كور د رس برکت

د آگوله (مها راشتر، هندوستان) د يو اسلامي ورور كورنۍ د خرابو خلقو سره د تعلقاتو پۀ وجه د بد عملۍ سره سره د بدې عقيدې طرفته هم روانه شوې وه، يوه ورځ د هغوئې د ټولې كورنۍ خلق د T.V پۀ كتو كښې مشغول وو چې د هغوئې 17 كلن كشر ورور كوم چې به د دعوتِ اسلامي د سُنَّتو اجتماع ته تللو راتللو، د T.V طرف ته شا كړه او پۀ شا شا پۀ تملو كمرې ته داخل شو او خپل څۀ څيز يې د الماري نه راواخستو او هم پۀ هغه انداز كښې واپس شو- د هغه پۀ دې نا اشنا حركت ليدلو هغوئې پۀ غصه كښې ووئيل: آيا ستا دماغ خراب شوي دي چې نن د ماشومانو پۀ شان دا حركتونه كوي! هغه د جوابي كاروايي كولو نه بغير بلې كمرې ته لاړو- د

هغوئي مور بي بي ورته ووييل چې هغه ما ته وئيي وو چې زه به بيا د پاره د T.V طرف ته هډو گورم هم نه! هغوئي د غصې په وجه د كشر ورور سره خبرې بندي كړې-

هغه په كور كښې ټول راجمع كړل او د فيضانِ سُنَّت دَرس يې شروع كړو- دے به په هغې كښې نه كيناستو، يوه ورځ ورنزدې شو او كيناستو چې واورې چې په دَرس كښې څه وائي، چې وايي وريدو نو ډير ښه پرې وليږو، لهذا روزانه په كور دَرس كښې يې شركت شروع كړو- په ورو ورو د هغه د زړه تور والے لري شو، د دې پورې چې د دعوتِ اسلامي په هفته وارو د سُنَّتو ډكه اجتماع كښې يې شركت شروع كړو- **الْحَمْدُ لِلَّهِ!** عقل يې ځائے له راغلو، د بد مذهبو د صحبت نه ورته نجات حاصل شو او په مخ باندې يې بزيه پريښودله او د خرابې عقيدې د تقريرونو كيستې كومې به چې هغه اوريدلې، بيا يې د هغې په ځائے د مكتبة المدينه د طرف نه جاري كيدونكي د سُنَّتو ډك بيانونه اوريدل شروع كړل-

اورا چپوں کے پاس آکے پاديني ماحول

بُرى صحبتوں سے کناره کشى کر

قريب آکے دیکھو ذرا ديني ماحول

تمہیں لطف آجائے گا زندگى کا

(وسائلِ بخشش، ص 646)

اے د خورِ نبى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانو! که تاسو د دعوتِ اسلامي نور کارونه نه کوئ نو کم از کم روزانه په خپل کور کښې د فيضانِ سُنَّت د بابونو "پيټ کا قفلِ مدينه، فيضانِ بسم الله، فيضانِ رمضان، غيبت کی تباہ کاریاں، نيکی کی دعوت"

غیره نه درس ورکول شروع کړئ، که تاسو له لوستل نه درځي نو هيڅ خبره نه ده په خپلو ورونو خوئيندو يا مور پلار يا د کور په بل يو گس باندې درس ورکړئ. دا هم په ذهن کښې ياد ساتئ چې درس د ډير وخت پورې ورکول ضروري نه دي بلکې صرف د ”بِسْمِ اللّٰهِ“ د 7 حرفونو په نسبت سره 7 منټه کافي دي. که د سحر د نمونځ نه پس ټول کور والا راجمع شي نو هغه وخت گنې د غرمې د ډوډۍ خوړلو يا د چائے څښلو نه پس د کور ټول خلق راجمع کوئ او درس ورکوئ، که ټول خلق د درس اوریدو د پاره نه کښيني نو هيڅ خبره نه ده د کور يو گس ته يې بيان کړئ.

وگورئ! که چرې تاسو سنجيده وئ نو د کور د يو گس به په تاسو باندې ضرور رحم راشي او هغه به ستاسو د درس اوریدو د پاره کښيني، او که تاسو په کړس کړس خاندۍ يا درس اوریدونکي رتې او ستغې سپورې ورته وايئ نو بيا مشکله ده که څوک ستاسو د درس اوریدو د پاره تيار شي بلکې په داسې حالت کښې تاسو گنهگاريده هم شئ.

ياد ساتئ چې ستاسو درس اوریدل په کور والو باندې فرض او واجب نه دي ځکه د چا د زړه د ازارولو نه بغير بالکل په سنجيده انداز کښې درس ورکوئ **اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ الْكَرِيْم!** د دې په برکت به د کور والو زړونه نرم شي، خاص طور مور به پخپله هم درس اوري او د کور نور خلق به هم راجمع کوي

حُكّه چې هغه د ټول كور مالِكه وي نو داسې به ستاسو درس په صحيح طريقه جاري شي-

په ”نيك اعمال“ رساله كښې هم د كور درس ترغيب وركړې شوي دي خو د دې باوجود اسلامي وروڼه په دې باره كښې د ناراستۍ ښكار كيږي- كوم اسلامي وروڼه چې په كور درس كښې د سستۍ نه كار اخلي هغوئي ته عام طور د كور والو د طرف نه په قافلو كښې د سفر كولو اجازت هم نه مياوږي- كه تاسو كور درس شروع كړئ نو **اِنَّ شَاءَ اللهُ الْكَرِيم!** كور والا به ستاسو نه مطمئن شي او ستاسو د پاره به په قافلو كښې د سفر كولو لارې پرانسته شي-

د عطار دُعا

اے الله! كوم اسلامي وروڼه يا اسلامي خوئيندې چې كور درس وركوي هغوئي ټولو او ما ته په جَنَّتِ الفردوس كښې د خپل خوږ حبيب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كاؤنډ راعطا كړې- د قيامته پورې چې څوك د دعوتِ اسلامي ديني ماحول ته راځي او كور درس وركوي د هغوئي په حق كښې هم زما دا دُعا قبوله كړې- امين بِجَاهِ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ-

اے د خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانو! د كور درس شروع كولو دا مطلب نه دے چې تاسو د دعوتِ اسلامي نور كارونه پريردئ بلكې هغه هم جاري

وساتئ ځکه چې د هر ديني کار اهميت په خپل ځائے باندې دے- وگورئ چې که تاسو په قافلو کښې سفر کوئ نو د دې سره به په تاسو کښې د کور درس جذبه زياتيږي، که تاسو ” نیک اعمال “ رساله ډکوی- نو په تاسو کښې به تقویٰ راپيدا کيږي، که تاسو د نيکۍ د دعوت د پاره په علاقائې دوره کښې شرکت کوی- يا جومات درس يا چوک درس ورکوی- نو د دې په برکت به ستاسو په علاقه کښې د نيکۍ دعوت عام کيږي ځکه د کور درس سره سره د دعوتِ اسلامي نور ديني کارونه هم جاري ساتئ او هغه زياتوئ-

د مور او پلار ادب کوئ

د کور درس او د دعوتِ اسلامي د نورو ديني کارونو د کولو سره سره د مور او پلار ښه پوره ادب کوئ، د هغوئ لاسونه او ښې ښکلوي، خاص طور د مور ښې ښکلوي چې په يوروايت کښې دي: چا چې د خپلې مور ښې ښکل کړه نو داسې ده لکه چې هغه د جنت چوکاټ ښکل کړو- (درمختار، 9/606) د داسې کولو سره به **اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ الْکَرِيْم!** د مور او پلار ستاسو سره محبت نور هم زياتيږي، په هغوئ کښې به د اطمینان حالت پيدا کيږي او د هغوئ به دا ذهن جوړيږي چې زمونږ ځوي د دعوتِ اسلامي په ديني ماحول کښې ښه ځائے ته روان دے ځکه چې محکښې خو به هغه مونږ له رت جواب راکولو او په سمه ځله به يې راسره خبرې هم نه کولې خو اوس **مَا شَاءَ اللّٰهُ!**

بنکته سترگې، په سلام کولو کور ته راځي او زمونږ لاسونه او بڼې هم بنکلوي. وگورئ چې کله مور او پلار ستاسو نه مطمئن وي نو پخپله به درته وائي چې څويه! په قافلو کښې سفر کوه، څويه! کور درس لږ نور زيات کره او روزانه بغير د قضا کولو درس راکوه او مونږ ته د الله پاک او د هغه د خوږ حبيب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بنکلې خبرې بيانوه وغيره.

د ډير عمر موندلو خواهش

خوږ او محترموا اسلامي وروڼوا! تاسو د بيان په شروع کښې د حضرت داؤد عَلَيْهِ السَّلَام په دربار کښې د حاضریدونکي د واده د ځلې واقعه واوریدله چې د زکوٰة ورکولو په برکت د هغه عمر د 6 ورځو نه زيات کرې شو او 60 کاله کرې شو او په هغې کښې 10 کلونه نور هم زيات کرې شول. نن سبا هم ډير خلق د ډير عمر موندلو ارمان کوي او دې د پاره ښه ډير احتياطونه هم کوي. داسې ښکاري چې د مرگ د پاره څوک هډو تيار نه دي د دې پورې چې د 100 کالو بوډا هم د نور ژوند خواهش لري. ډير بوډاگان د بڅښنې د دُعا کولو په ځائ د تنگدستی د ختمیدو او په رزق کښې د برکت دعاگانې کوي، دغه شان مالداره خلق هم په رزق کښې د برکت د پاره دعاگانې کوي حالانکې الله پاک هغوئي ته ښه ډير مال او دولت ورکړې وي خو په داسې قيسمه دُعاگانو کولو په نظر راځي چې ” زمونږ فلانکې منصوبه پوره شي، مونږه فلانکې وداني شروع کړې ده چې هغه مکمله شي، زمونږ د کور کار

ولاړ دے چې هغه وشي وغيره وغيره-“ داسې خلقو له سوچ کول پکار دي چې کورونه به ورانيزي او جوړيزي خو کور والا به قبر ته کوزيزي لهدا د جَنّت د محلونو لټون پکار دے۔

وگورئ چې پۀ دُنيا کښې د سر د پټولو ځائے اخر ميلاؤيزي خو که زمونږ سره د کرايه کور وي نو زمونږ خواهش او دُعا وي چې مونږ ته مالکانه حقونه ميلاؤ شي، که وړوکے کور وي نو مونږ د غټ کور ارمان او خواهش لرو نو داسې مونږ د دُنيا د پلاتونو او کورونو د پاره سر وهلي بر وهلي گرځو او پۀ خلقو باندې ځان ته دعاگانې کوو۔ اے کاش چې د جَنّت د عالي شان محلونو طرف ته هم زمونږ پام شي، اے کاش چې زمونږ د خوږ آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پۀ وسيله زمونږ د جَنّت څۀ حصه نصيب شي۔

باغِ جَنّت میں محمد مڪراتے جائیں گے

پھول رحمت کے جھڑیں گے ہم اُٹھاتے جائیں گے

د نزدې خپلوانو سره د ښه سلوک برکت

اے د خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانوا د زياتو نيكو پۀ نيت سره د ډير عمر پۀ ارمان کولو کښې هيڅ باک نشته، د ډير عمر موندلو يوه نُسخه دا هم ده چې د نزدې خپلوانو سره ښه سلوک اوکړے شي، پۀ حديثِ پاک کښې

دي: د نزدې خپلوانو سره ښه سلوک، مال زياتوونکې، په خپل مينځ کښې محبت کوونکې او عمر زياتوونکې دے۔

(معجم اوسط، 11/6، حديث: 7810)

د دې حديث پاک نه معلومه شوه چې د خپلوانو سره د ښه سلوک کولو سره په رزق کښې برکت راځي، په خپل مينځ کښې محبت قائم پاتې کيږي او عمر زياتيږي لهدا که تاسو د چا خپل سره رسته پريښودې وي نو بيا يې بحال کړئ۔

د بده مرغه نن سبا په يو تک کښې د نزدې خپلولي ماتيري! که ستاسو د مور او د ترور ترمينځه جگړه روانه وي نو د دې دا مطلب نه دے چې تاسو هم د خپلې ترور سره جگړه شروع کړي، د هغوئي غيبتونه کوي، د هغوئي خراب نومونه کيږدي بلکې تاسو د خپلې ترور سره خپلولي قائمه ساتئ او که د دې خبرې ويږه وي چې مور بي بي ته پته ولکي نو د کور ماحول به خراب شي نو د مور نه ورسره په پته تعلق ساتئ۔ وگورئ چې ستاسو مور او ترور په خپل مينځ کښې خوئيندې دي، که الله پاک وغواړي نو د دواړو روغه به وشي خو ستاسو دا حق نه دے چې ترور ته ردې بدې شروع کړي۔ ياد ساتئ چې ترور د وينې رسته داره او په محارمو کښې ده۔ دغه شان که ستاسو د مور د نيا په خپل مينځ کښې نه لکي نو تاسو د نيا سره هيڅکله هم تعلقات مه ختموي۔ دغه شان که د طلاق په وجه د مور او پلار په مينځ کښې جدائي راشي او مور اولاد ته ووايي چې د

خپل پلار خواله د ملاقات د پاره مه څه نوبيا به هم اولاد د ملاقات د پاره ځي. اگر چې د طلاق نه پس بنځه د خپل ځاوند د زوجيت نه ووځي خو د اولاد د خپل پلار سره رسته قائمه وي، هم دا وجه ده چې د مور او پلار د طلاق كيدو نه پس كه چرې پلار د دُنيا نه رُخصت شي نوبيا هم اولاد ته د هغه په ميراث كښې برخه ميلاؤيري.

معلومه شوه چې د مور او پلار په مينځ كښې د طلاق كيدو نه پس هم د پلار حقونه په خپل اولاد باندې باقي پاتې وي، په داسې حالاتو كښې كه چرې مور اولاد ته ډير وواي چې د خپل پلار سره رسته پرېرډه نوبيا به هم په اولاد باندې د خپل پلار سره ښه سلوك كول لازم دي، كه د مور په وئيلو باندې اولاد د خپل پلار سره تگ راتگ پرېرډي او د هغه نه لرې والې اختيار كړي او هغه ته تكليف رسوي نو داسې كول به د پلار سره ظلم وي او اولاد به گنهگار يري. د اولاد د خپل پلار سره د ميلاؤيدو په وجه كه چرې مور خفه شي او هغې ته تكليف رسېږي نو دې ته به د اولاد د طرف نه خپلې مور ته تكليف رسول نه وئيله كيرې بلكې د مور به خپل ځان ته پخپله تكليف وئيله كيرې. ياد ساتئ چې مور او پلار چې په شريعت كښې دننه اولاد ته څه حكم هم او كړي اولاد دې هغه مني او په هغې باندې دې عمل كوي او كه د شريعت خلاف حكم او كړي نو اولاد دې يې نه مني.

په صلح کولو کښې ورومبه والے کوئی

خوږ او محترموا اسلامي ورونوا! که چرې تاسو خدائے دې نه کړې د شرعي اجازت نه بغير د خپل مور او پلار، ځوي لور، خور ورور، د ترور او د ترور د خاوند، د ماما، د پلار د طرف نه د نيا، د مور د طرف نه د نيا، د ځوي د طرف نه د نمسا نمسو، د لور د طرف نه د نمسا نمسو يا د نورو خپلوانو سره تعلق پرېښودے وي نو په صلح کولو کښې ورومبه والے اوکړئ- که د څه ديني عُذر په وجه مورشته پرېښودې وي مثلاً پلار کافر دے نو په دې باره کښې د علمائے کرامو سره مشوره اوکړئ- ياد ساتئ چې د کافر پلار سره به هم په شريعت کښې دننه بڼه سلوک کول وي او د هغه حکم به منل وي البته په کومو معاملو کښې چې شريعت د حکم منلو نه منع کړې وي نو په هغې کښې دې د هغه حکم نه منلے کيږي مثلاً که پلار د کافر کيدو سره سره روند هم دے او اولاد ته وائي چې ما گرچې ته بوځه نو بيا به د هغه خبره نه منلے کيږي او که وائي چې د گرچې نه مې واپس خپل کور ته بوځه نو بيا به يې خبره منلے کيږي-

(تفسير روح البيان، پ 20، العنكبوت، تحت الآية: 8، 450/6 ملخصاً)

د کومو خلقو مور او پلار چې **مَعَادَ اللَّهِ!** کافران دي نو هغوئي ته د علمائے کرامو نه پوښتنه کول پکار دي چې د کافرانو مور او پلار سره څنگه سلوک کول دي؟ د دې سره سره په قافلو کښې هم سفر کول پکار دي چې د دې په برکت د عليم دين د زده کولو جذبه نصيب کيږي او د ديني

کتابونو د لوستلو او د علمائے کرامو سره د رابطې کولو ذهن جوړېږي. یاد ساتئ! داسي نه ده چې تاسو ټول اسلام صرف هم د دريو ورځو په قافله کښې زده کړئ البته د څه نا څه علم دين زده کولو موقع به ضرور نصیب کيږي او د ديني کتابونو د لوستلو شوق به زیاتېږي.

د صله رحمې برکت

اے د خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانو! د خپلوانو سره د ښه سلوک هم څومره ښکله شان دے! په حدیث پاک کښې دي: بے شکه په ټولو نیکو کښې په زر ثواب کښې صله رحمي ده د دې پورې چې کور والا فاسقان هم وي نو د هغوئي مالونه زیاتېږي او د هغوئي شمیره زیاتېږي او په خپل مینځ کښې صله رحمي کوی. (معجم اوسط، 306/1، حدیث: 1092)

فرض کړئ! که چرې **مَعَاذَ اللَّهِ!** مور او پلار یا خور او ورور یا بال بچ بے نمانځه وي یا فلمونه ډرامې گوري یا پرده نه کوي یا سندرې سازونه اوري یا ږيري خړيوي يعنې فاسقان وي نو بیا به هم د هغوئي سره ښه سلوک کول وي.

خوږو او محترموا اسلامي ورونو! که یو خوا په دُنیا کښې د صله رحمې ښه میوه میلاوېږي لکه عمر زیاتیدل، په مال کښې برکت راتلل وغیره نو بل خوا په اخرت کښې به هم **إِنْ شَاءَ اللَّهُ الْكَرِيم!** ډیر ثواب لاس ته راځي.

د صله رحمې سره محتاجي لري کيږي

د صله رحمې په برکتونو کښې يو برکت دا هم دے چې د دې سره محتاجي لري کيږي لکه څنگه چې په حديث پاک کښې دي: هيڅ کور والا داسې نشته کوم چې په خپل مينځ کښې صله رحمي کوي او بيا محتاجه شي.

(ابن حبان، 333/1، حديث: 441)

د څو پورې چې د کور والو په خپل مينځ کښې محبت وي نو تنگدستي به دوئي ته نه رانزدې کيږي. نن سبا هر يو د بے روزگاري او د تنگدستي شکايتونه کوي خو دې ته نه گوري چې په کور والو کښې محبت نشته، په خپل مينځ کښې جنگ جگړې او تربگنۍ دي، په مخه د مور او پلار ترمينځه جگړې کيږي، د وروڼو او خوئيندو د يو بل سره نه لگي وغيره وغيره. چې داسې وي نو محتاجي به څنگه ختميږي؟ مصيبت دا دے چې که کاروبار ودريري نو عام طور خلق هم دا گڼي چې چا پرې جادو کړے دے او بيا د عاملانو خوله ځي نو عاملان ورته فوراً وائي چې کوډې جادو پرې شوے دے. دغه شان که چرې په کور کښې جنگ جگړې وي يا ماشوم ناروغه شي نو گمان کولے شي چې چا نزدې خپل پرې جادو کړے دے بلکې بعضې بے وقوفه خود دې پورې وائي چې زما پلار په ما باندې جادو کړے دے او بعضې وخت پلار وائي چې ځوي په ما باندې جادو

کړے دے۔ یاد ساتی چې ټول خلق جادوگر نه وي، **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ!** په معاشره کښې د الله پاک نه ویریدونکي خلق هم موجود دي۔

شیطان به کور ته نه راځي

وگورئ چې صرف جادو د پریشانو وجه نه وي بلکې زمونږ د بے خیالو په وجه هم پریشانی او سختې راځي مثلاً په حدیث پاک کښې دي: کله چې تاسو خپل کور ته داخل شی نو کور والو ته سلام کوئ بے شکه چې کله په تاسو کښې څوک کور ته د داخلیدو په وخت سلام کوي نو شیطان هغه کور ته نه داخلېږي۔ (مستدرک، 166/3، حدیث: 3567 مفهوماً) لهذا بِسْمِ اللّٰهِ لولئ او کور والو ته سلام کوئ او کور ته داخلېږئ د پاره د دې چې شیطان ورته داخل نه شي۔ دغه شان په گنده ځایونو او د استنجا په ځایونو کښې هم سرکشه پیریان اوسېږي نو د هغوئ نه د بچ کیدو د پاره مونږ ته دا دُعا رابڼودلے شوې ده: **”بِسْمِ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ اِنِّ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ يَعْنِي د اللّٰهِ په نوم سره، اے الله! زه د ناپاکی او د شیطانانو نه ستا پناه غواړم۔“** (مصنف ابن ابی شیبه، 148/7، حدیث: 5) لهذا د استنجا ځائے (یعنې واش روم) ته د تللو نه مخکښې دا دُعا لولئ **اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ الْكَرِيْم!** د سرکشه پیریانو نه به مو حفاظت کيږي۔

نن سبا خلقو قسما قسما شعرونه او پوره پوره مضمونونه رتبه کړي وي، چا M.B.A کړې وي نو چا M.B.B.S، څوک وکیل وي نو څوک څه بل څه، خو افسوس چې ډيرو خلقو ته واش روم ته د تللو دُعا هم ياده نه وي، که چا

ته ياده هم وي نو په صحيح طريقه ورته ياده نه وي او د صحيح کولو د پاره يې چا عالم يا قاري صاحب ته د اورولو توفيق هم نه نصيب کيږي.

که تاسو واش روم ته د تللو په وخت دا دُعا نه لولئ نو دننه موجود پيريان تاسو پريشانه کولې شي او بيا به تاسو د علاج د پاره په عاملانو پسې گرځئ او بعضې وخت عاملانو ته هم پته نه لگي چې دا پيرے د کوم ځائے انبته دے؟ که تاسو دُعا لولئ او واش روم ته ځئ نو د پيريانو نه به حفاظت کښې کيږي بلکې پيريان به ستاسو ستر هم نشي ليدلے ځکه چې د دُعا په شروع کښې د ”بِسْمِ اللّٰهِ“ الفاظ دي او په حديثونو مبارکو کښې داسې مضمونونه موجود دي چې که ”په بَسْمِ اللّٰهِ وئيلو سره ستر پرانسته شي نو سرکشه پيريان ستر نشي ليدلے“

(ترمذی، 113/2، حديث: 606 ملخصاً)

خود گرده را علاجے نيست

خوږو او محترموا اسلامي ورونو! که څوک بغير د دُعا د لوستلو نه واش روم ته لاړ شي او غواړي چې د سرکشه پيريانو د شر نه هُم محفوظ پاتې شي نو دا مثل دے: ”خود کرده را علاجے نيست يعنې په خپل لاس د مصيبت اغوستونکو هيڅ علاج نشته“ په دې باندې ځان داسې پوهه کړئ چې که څوک په تيزه خپل سر ديوال ته راچوي او دا هم غواړي چې سر يې مات نه شي نو داسې نشي کيدے بلکې ديوال ته د سر راچولو سره به سر

ماتيږي او ټکونه به ترې هم وږسته شي او که چرې سر پۀ تيزه ديوال ته راچوي نو دماغ به يې هم راوځي او مړ کيږي به هم۔

هيڅ يو مرض لاعلاج نشته

خوږو او محترموا اسلامي ورونو! بے شکه چې الله پاک وغواړي نو تعويدونه او عملونه اثر کوي گنې نۀ يې کوي۔ داسې پۀ دوايې کنبې هم پخپله څۀ اثر نۀ وي چې الله پاک وغواړي نو شفا نصيب کيږي گنې نۀ ميلاوږي۔ نن سبا ډاکټران صاحبان پۀ علاج کولو مريض ځائے ته ورسوي او بيا پۀ اخره کنبې وائي چې د دې مرض هيڅ علاج نشته حالانکې پۀ حديثونو مبارکو کنبې داسې مضمونونه موجود دي چې ”الله پاک داسې هيڅ بيماري نۀ ده نازله کړې د کومې سره چې يې د هغې علاج نۀ وي نازل کړے۔“

(بخاری، 16/4، حديث: 5678)

لکه څنگه چې بعضې ډاکټران دا وائي چې د فلانکي مرض هيڅ علاج نشته دغه شان چې بعضې خلقو ته کله د دين خبره اوکړے شي نو وائي: ”صيبه! داسې خو پۀ يو حديث کنبې نشته۔“ د داسې خلقو د پاره عرض دے چې آيا ټول حديثونه د هغوئې د نظر نه تير شوي دي؟ يقيناً چې نا، لهذا هغوئې ته داسې وئيل پکار دي چې داسې هيڅ حديث زمونږ د نظر نه دے تير شوے۔ دغه شان ډاکټرانو ته هم دا وئيل پکار دي چې ”زمونږ سره د فلانکي مرض علاج نشته يا د اوسه پورې ډاکټرانو ته د

فلانکي مرض علاج نه دے ميلاؤ شوے “ داسې هيڅکله هم مه وايء چې د فلانکي مرض علاج نشته.

اے د خور نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانو! مونږ له د خپلو خپلوانو سره صله رحمي او بڼه سلوک کول پکار دي د دې په برکت به **إِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيم!** زمونږه ډيرې فائده نصيب شي. د ترغيب د پاره يو خو حديثونه مبارک وړاندې کولے شي.

صله رحمي

خور آقا و مولا، مکي مَدَنِي مصطفے صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائي دي: صله رحمي، بڼه اخلاق او د گاؤنډيانو سره بڼه سلوک بڼارونه ابادوي او عمرونه زياتوي. (مسند امام احمد، 504/9، حديث: 25314)

د خراب مرگ او د افتونو نه نجات

سرور زيشان، محبوب رحمان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائي دي: د بڼه سلوک کارونه د خرابو مرگونو، افتونو او هلاکيدو نه بچ کول کوي او په دُنيا کښې به احسان کوونکي په اخرت کښې هم احسان کوونکي وي.

(جامع الاحاديث، 86/6، حديث: 13564)

د ټولو نه ورومې جنت ته تلونکے

د مدينے منورې تاجدار، د دواړو جهانو مختار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائي دي: د

نيکي کارونه د خراب مرگونو نه بچ کول کوي، پت خيرات د رَبِّ غضب سره، د خپلوانو سره ښه سلوک په عمر کښې د برکت (ذريعه) ده، هر يو ښه سلوک صدقه ده، څوک چې په دُنيا کښې د احسان والا دي هغوئي به په اخرت کښې احسان مومي، څوک چې په دُنيا کښې د بدی والا دي هغوئي به په اخرت کښې بدې ويښي او د ټولو نه ورومې چې به څوک جَنَّت ته ځي هغه ښه سلوک کوونکي دي-

(معجم اوسط، 311/4، حديث: 6086)

خوږو او محترمو اسلامي ورونو! د عاشقان رسول د ديني تنظيم دعوت اسلامي د ديني ماحول سره خپل تړون نور هم مضبوط کړئ **إِنَّ شَاءَ اللَّهُ الْكَرِيم!** د صله رحمې، د ښو اخلاقو او د گاونډيانو سره د ښه سلوک کولو ذهن به مو جوړېږي-

درې روحاني علاجونه

(1): "يا وَاٰرِثُ" څوک چې د دې ورد کوي **اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ**

الْکَرِيْمُ! د هغه عمر به زيات وي- (مدني پنځ سوړه، ص 297)

(2): "يا فَاذُوْشُ" څوک چې د سفر په وخت د دې ورد

کوي **اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ الْکَرِيْمُ!** د ستري والي نه به محفوظ وي-

(40 روحاني علاج مع طبي علاج، ص 3)

(3): "يا مُهَيَّبِيْنَ" څوک غم زېلې چې 29 کرته روزانه

دا لولي **اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ الْکَرِيْمُ!** د هغه غم به لرې شي، د دې

سره سره به **اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ الْکَرِيْمُ!** د افتونو او بلاگانو نه هم

محفوظ وي- (40 روحاني علاج مع طبي علاج، ص 3)

فیضانِ مدینہ محلہ سوداگران، زرہ سبزی منہاڻي کراچي

+92 21 111 25 26 92 0313-1139278

www.maktabatulmadinah.com / www.dawateislami.net

feedback@maktabatulmadinah.com / ilmia@dawateislami.net